

Pracovní materiál

System kontrol podmíněnosti (Cross Compliance) od roku 2011

Projekt PRV
„Vzdělávání zemědělských podnikatelů v ČR v systému Cross Compliance“

Kontrolní požadavky SMR 9

Požadavek	Text požadavku
SMR 9/1	Byl použitý přípravek povolen SRS?
SMR 9/2	Byl aplikovaný přípravek použit k ochraně plodiny proti škodlivému organismu v souladu s údaji, jimiž je označen na obalu?
SMR 9/3	Byl aplikovaný přípravek použit v množství, které nepřesáhlo nejvyšší povolenou dávku?
SMR 9/4	Bylo při aplikaci přípravku na ochranu rostlin postupováno v souladu s pokyny k ochraně vod a bylo dodrženo omezení pro použití přípravku na ochranu rostlin v pásmu ochrany zdrojů podzemních vod nebo vodárenských nádrží?
SMR 9/5	Bylo při aplikaci přípravku postupováno v souladu s pokyny k ochraně včel, zvěře a vodních organismů tak, aby nedošlo k jejich úhynu?
SMR 9/6	Byl přípravek aplikován tak, aby nedošlo k prokazatelnému zasažení rostlin mimo pozemek, půdní blok, na němž se prováděla aplikace?

Kontrolovaný požadavek SMR 9/1:

Byl použitý přípravek povolen SRS?

Důvod: Vzhledem k tomu, že nebyl nepovolený (neregistrovaný) přípravek posouzen z hlediska ochrany zdraví Státním zdravotním ústavem (dále jen SZÚ) a SRS z hlediska vlivu na rostliny, životní prostředí a necílové organismy, představuje jeho použití v ochraně rostlin přímé nebezpečí pro zdraví lidí a zvířat, a proto je kontrola používání povolených přípravků SRS jedním z nejdůležitějších požadavků, a to nejen u zemědělců žádajících o dotace.

Co bude kontrolní/dozorový orgán požadovat:

Při kontrole bude požadováno předložení těchto dokladů:

1. Dokladů o nákupu přípravků na ochranu rostlin a pomocných prostředků na ochranu rostlin, tzn. dodací listy, faktury.
2. Při kontrole u subjektů, které POR skladují, bude vyžadováno předložení evidence o příjmu a výdeji přípravků na OR (skladová evidence)
3. Evidence používání přípravků na ochranu rostlin.

V rámci kontroly budou inspektoři SRS kontrolou evidence používání přípravků s využitím informací z dokladů o nákupu přípravků a skladové evidence zjišťovat, zda byly použity v rámci podnikání pouze povolené přípravky.

Poznámka: Podle § 31 odst. 1 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění, může být používán přípravek, souběžný přípravek podle § 53 a přípravek povolený k použití podle § 37 odst. 2 (rozšířené použití registrovaného přípravku pro jiný účel) pouze tehdy, je-li registrován (povolen) rostlinolékařskou správou.

Kde můžete získat informace:

Ustanovení § 31 odst. 1 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, v platném znění. Informace o seznamu registrovaných resp. povolených přípravků je možné získat na webových stránkách SRS <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/> - on-line „Registr přípravků na ochranu rostlin, vyhledávání v registru včetně seznamu souběžných přípravků povolených SRS nebo v tištěné formě ve věstníku – seznamu registrovaných POR a pomocných prostředků na OR, který je možno si stáhnout v elektronické podobě ve formátu pdf z webových stránek SRS do PC popř. objednat na adrese vestnik@srs.cz .

Kontrolovaný požadavek SMR 9/2:

Byl aplikovaný přípravek použit k ochraně plodiny proti škodlivému organismu v souladu s údaji, jimiž je označen na obalu?

Důvod: Použitím přípravku v rozporu s návodem k použití uvedeného na obalu přípravku může být přímo ohroženo zdraví lidí a zvířat. Tzn., použití přípravku k ochraně plodiny, pro kterou nebylo v rámci žádosti o registraci, reregistraci nebo žádosti o rozšířené použití POR požádáno a nebylo použití do této plodiny posouzeno z hlediska maximálních limitů reziduí v konečném produktu a další hodnocení z hlediska ochrany zdraví lidí a zvířat, je toto použití POR rizikové.

Co bude kontrolní/dozorový orgán požadovat:

Při kontrole bude inspektor SRS zjišťovat, zda byl aplikovaný přípravek použit v souladu s návodem k použití POR, a to k ochraně povolené plodiny proti škodlivému organismu, tzn. v povoleném rozsahu použití (plodina – škodlivý organismus).

Při kontrole bude požadováno předložení shodných dokladů uvedených u požadavku SMR 9/1 pod body 1 až 3.

V rámci kontroly budou inspektoři SRS kontrolou evidence používání přípravků s využitím informací z dokladů o nákupu přípravků a skladové evidence zjišťovat a namátkovou kontrolou návodu k použití (etikety) skladovaných balení POR ověřovat, zda byly použity v rámci podnikání přípravky v povoleném rozsahu použití, tzn. do povolené plodiny proti danému ŠO (škůdce, choroba, plevele, jiný účel). Při kontrole budou inspektoři využívat také informací z rozhodnutí o registraci kontrolovaných POR.

Poznámka: Podle § 31 odst. 4 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění, ve spojení s § 49 odst. 1 zákona nesmí být používány přípravky v rozporu s údaji, jimiž jsou označeny podle příslušného rozhodnutí o jejich registraci, s výjimkou rozšířeného použití (§ 37 odst. 1 zákona) nebo použití pro účely výzkumu a vývoje (§ 44) nebo zkoušení (§ 45).

Kde můžete získat informace:

Ustanovení § 31 odst. 4 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, v platném znění, ve spojení s § 49 odst. 1 zákona.

Informace o povoleném rozsahu použití přípravků je možné získat na webových stránkách SRS <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/> - on-line „Registr přípravků na ochranu rostlin, vyhledávání v registru včetně seznamu souběžných přípravků povolených SRS nebo v tištěné formě ve věstníku – seznamu registrovaných POR a pomocných prostředků na OR, který je možno si stáhnout v elektronické podobě ve formátu pdf z webových stránek SRS do PC popř. objednat na adrese vestnik@srs.cz .

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Na 35 ha řepky ozimé byl z celkové výměry 150 ha osevní plochy použit přípravek, který není do této plodiny povolen. To znamená, že na 23,3 % osevní plochy plodiny byla provedena nepovolená aplikace.

Pokud bude při kontrole evidence používání přípravků zjištěno nepovolené použití POR, pořídí inspektor fotodokumentaci příslušných dokladů, které tuto nepovolenou aplikaci prokazují. Bude-li v evidenci používání POR uvedena aplikace registrovaného resp. povoleného POR, který však byl použit do nepovolené plodiny, bude vyhodnocen tento požadavek z hlediska jeho rozsahu, trvalosti a závažnosti, a to podle toho na jakém % výměry osevní plochy plodiny byla tato nepovolená aplikace provedena.

Hodnocení porušení: rozsah – střední, závažnost – střední, porušení trvalé.

Kontrolovaný požadavek SMR 9/3:

Byl aplikovaný přípravek použit v množství, které nepřesáhlo nejvyšší povolenou dávku?

Důvod: Použitím přípravku v dávce, která přesahuje nejvyšší povolenou dávku, je ohroženo nejen zdraví lidí, zvířat, ale také životní prostředí. Zvyšuje se riziko fytotoxicity, odrůdové citlivosti a další účinky na rostliny nebo rostlinné produkty.

Co bude kontrolní/dozorový orgán požadovat:

Při kontrole bude inspektor SRS zjišťovat, zda byl aplikovaný přípravek použit v souladu s návodem k použití POR, a to k ochraně povolené plodiny proti škodlivému organismu v dávce, která nesmí překročit nejvyšší povolenou dávku stanovenou v rozhodnutí o registraci.

Při kontrole bude požadováno předložení evidence používání POR.

V rámci kontroly budou inspektoři SRS kontrolou evidence používání přípravků s využitím informací z dokladů o nákupu přípravků a skladové evidence zjišťovat a namátkovou kontrolou návodu k použití (etikety) skladovaných balení POR ověřovat, zda byly použity v rámci podnikání přípravky v povoleném rozsahu použití, tzn. do povolené plodiny proti danému ŠO (škůdce, choroba, plevele, jiný účel) v povoleném rozsahu dávkování, které nesmí překročit nejvyšší povolenou dávku. Při kontrole budou inspektoři využívat také informací z rozhodnutí o registraci kontrolovaných POR.

Poznámka: Podle § 31 odst. 4 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění, ve spojení s § 49 odst. 1 písm. a) zákona nesmí být používány přípravky v rozporu s údaji, jimiž jsou označeny podle příslušného rozhodnutí o jejich registraci, s výjimkou rozšířeného použití (§ 37 odst. 1 zákona) nebo použití pro účely výzkumu a vývoje (§ 44) nebo zkoušení (§ 45) a při jejich aplikaci nesmí být překročena nejvyšší dávka stanovená v rozhodnutí o registraci přípravku. Pokud bude při kontrole evidence používání přípravků zjištěno (dle § 49 odst. 3 zákona), že byl použit POR v dávce, která překročila nejvyšší povolenou dávku, pořídí inspektor fotodokumentaci příslušných dokladů, které toto prokazují. Porušení bude vyhodnoceno z hlediska jeho rozsahu (dle % výměry osevni plochy plodiny, která byla ošetřena s překročenou dávkou) a závažnosti, a to podle toho o kolik % byla dávka překročena.

Kde můžete získat informace:

Ustanovení § 31 odst. 4 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, v platném znění, ve spojení s § 49 odst. 1 písm. a) zákona.

Informace o povoleném rozsahu použití přípravků a dávkování je možné získat na webových stránkách SRS <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/> - on-line „Registr přípravků na ochranu rostlin, vyhledávání v registru včetně seznamu souběžných přípravků povolených SRS nebo v tištěné formě ve věstníku – seznamu registrovaných POR a pomocných prostředků na OR, který je možno si stáhnout v elektronické podobě ve formátu pdf z webových stránek SRS do PC popř. objednat na adrese vestnik@srs.cz .

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Na 35 ha řepky ozimé (23,3 % osevni plochy plodiny) byl z celkové výměry 150 ha osevni plochy použit přípravek, u kterého byla překročena nejvyšší povolená dávka o 20 %.

Hodnocení porušení: rozsah - střední, závažnost - střední, porušení trvalé.

Kontrolovaný požadavek SMR 9/4:

Bylo při aplikaci přípravku na ochranu rostlin postupováno v souladu s pokyny k ochraně vod a bylo dodrženo omezení pro použití přípravku na ochranu rostlin v pásmu ochrany zdrojů podzemních vod nebo vodárenských nádrží?

Důvod: Použití přípravku v rozporu s pokyny k ochraně vod, tzn. použití přípravku, který je v rámci

registrace klasifikován jako vyloučen z použití v II. stupni ochranného pásma vodního zdroje (OPVZ) na pozemku nacházejícím se v ochranném pásmu zdroje podzemních vod nebo vodárenských nádrží, může způsobit znehodnocení zdroje pitné vody a poškodit zdraví lidí i zvířat.

Co bude kontrolní/dozorový orgán požadovat:

Při kontrole bude požadováno předložení evidence používání POR. Kontrolou evidence používání POR bude hodnoceno, zda nebyly použity přípravky, jejichž použití je v návodu nebo na etiketě vyloučeno z použití v pásmech ochrany vod. Namátkovou kontrolou vybraných pozemků (půdních bloků – PB) nacházejících se v ochranných pásmech podzemních vod nebo vodárenských nádrží bude kontrolován stav porostů s ohledem na POR vykázané v evidenci používání POR (stav plevelných rostlin v ochranném pásmu po aplikaci herbicidu a stav chorob nebo živočišných škůdců po aplikaci fungicidu nebo insekticidu).

Pokud subjekt hospodaří v OPVZ, inspektor SRS se seznámí se zákresy OPVZ a kontrolou evidence používání POR ověří, zda na pozemcích v 2. stupni OPVZ nebyly použity přípravky, které mají omezení v používání v 2. stupni OPVZ.

Upřesnění postupu SRS při kontrolách CC v roce 2011:

V roce 2011 proběhne aktualizace mapových podkladů o ochranných pásmech vodních zdrojů v LPIS. Do provedení aktualizace, jejíž termín ukončení bude MZe jasně deklarovat, bude SRS provádět v rámci kontroly podmíněnosti kontroly plnění výhradně u těch ochranných pásem vodních zdrojů, které jsou v LPIS korektně uvedena. Toto je možné ověřit na základě podkladů získaných návštěvou inspektora SRS u příslušného vodoprávního úřadu. Pokud by bylo porovnáním těchto podkladů s LPIS zjištěno, že jsou OPVZ v LPIS v nesouladu s podklady vodoprávních úřadů, bude o tom SRS informovat MZe za účelem provedení nápravy. Bude-li v LPIS při kontrole SRS zjištěno, že na obhospodařovaných půdních blocích kontrolovaného subjektu nejsou žádná OPVZ, bude výsledek kontroly požadavků 8a/AEO 7 a SMR 9/4 označen jako nehodnocen.

Tento postup je platný pro postup u kontroly podmíněnosti včetně postupů při kontrolách předpisů dle národní legislativy.

Po aktualizaci dat OPVZ bude LPIS pro uživatele přípravků na ochranu rostlin a pro SRS v rámci kontrol podmíněnosti (CC) využíván jako jediný zdroj podkladů o OPVZ pro kontrolu požadavků 8a/AEO 7 a SMR 9/4.

Poznámka:

Do nabytí účinnosti příslušné novely zákona č. 326/2004 Sb. (popř. úpravy vyhlášky č. 327/2004. Sb.) nebude v rámci kontroly podmíněnosti u požadavku 8a/AEO 7 a SMR 9/4 ani jiného požadavku podmíněnosti (kontrolovaného SRS v roce 2011) kontrolováno dodržování požadavků uvedených na etiketě přípravku v souvislosti s ochrannými vzdálenostmi stanovenými za účelem ochrany povrchových vod, necílových členovců a necílových rostlin (např. věta SPe 3, tj. požadavek neaplikovat přípravek do stanovené vzdálenosti od okrajů pozemků nebo vodotečí).

Kde můžete získat informace:

Ustanovení § 31 odst. 4 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, v platné znění, ve spojení s § 49 odst. 1 písm. b) zákona.

Využití seznamu POR s omezením použití v ochranných pásmech vodních zdrojů na webových stránkách SRS <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/> - on-line „Registr přípravků na ochranu rostlin, vyhledávání v registru, výběr dle omezení pro použití, označení z hlediska ochrany vodních zdrojů – ochranná pásma vod - vyfiltrování seznamu přípravků s omezením v použití v OPVZ nebo zadání konkrétního názvu POR a dát vyhledat, pak kliknout na podtržený název a dále pak záložku hodnocené údaje a dostanu informaci o klasifikaci daného POR z hlediska OPVZ.

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Na 35 ha řepky ozimé (23,3 % z celkové výměry zemědělské půdy v OPVZ - 150 ha) byl použit přípravek (např. Galera Podzim), který je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemní a povrchové vody.

Pokud bude při kontrole evidence používání přípravků zjištěno, že byl použit POR v II. stupni ochranného pásma vodního zdroje, i když je tento POR vyloučen z použití v II. stupni OPVZ (PHO), pořídí inspektor fotodokumentaci příslušných dokladů, které toto prokazují. Porušení bude vyhodnoceno z hlediska jeho rozsahu a závažnosti, a to podle toho kolik % z celkové obhospodařované výměry zemědělské půdy v OPVZ bylo ošetřeno POR, který je vyloučen z použití v II. stupni OPVZ (PHO).

Hodnocení porušení: rozsah - střední, závažnost – střední, porušení trvalé.

Kontrolovaný požadavek SMR 9/5:

Bylo při aplikaci přípravku postupováno v souladu s pokyny k ochraně včel, zvěře a vodních organismů tak, aby nedošlo k jejich úhynu?

Důvod: Zamezit úhynům včel, zvěře, ryb a dalších vodních organismů v důsledku nedodržení opatření k ochraně včel, zvěře a vodních organismů uvedených v návodu k použití a stanovených v § 51 zákona a vyhlášce č. 327/2004 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin.

Co bude kontrolní/dozorový orgán požadovat:

Pokud v daném roce SRS řešila případ konkrétního úhynu včel, zvěře a vodních organismů v souvislosti s použitím přípravku na ochranu rostlin a kontrolovanému subjektu bylo v rámci správního řízení prokázáno nedodržení opatření k jejich ochraně, bude toto zjištění uvedeno v protokole z plánované kontroly CC u tohoto hodnoceného požadavku SMR 9/5 včetně odkazu na zápis z místního šetření popř. protokol o kontrole. Vyhodnocení z hlediska rozsahu, závažnosti a trvalosti SRS při plánované kontrole CC provede pouze tehdy, bude-li správní řízení ukončeno, tzn., po nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty.

Při kontrole bude požadováno předložení evidence používání POR, ve které se inspektoři SRS zaměří na přípravky klasifikované jako nebezpečné nebo zvláště nebezpečné pro včely a suchozemské obratlovce. Zjistí-li v rámci této kontroly nedodržení oznamovací povinnosti z hlediska rizika pro suchozemské obratlovce nebo dalších povinností vyplývajících z § 51 zákona a prováděcí vyhlášky č. 327/2004 Sb., uvedou tato zjištění do protokolu o kontrole.

Poznámka:

Kontrolou tohoto požadavku bude SRS ověřovat pouze to, zda při aplikaci přípravku na OR bylo postupováno v souladu s pokyny k ochraně včel, zvěře a vodních organismů tak, aby nedošlo k jejich úhynu.

Kde můžete získat informace:

Ustanovení § 31 odst. 4 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, v platné znění, ve spojení s § 51 zákona a vyhlášky č. 327/2004 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin.

Využití seznamu POR na webových stránkách SRS <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/> on-line „Registr přípravků na ochranu rostlin, vyhledávání v registru, výběr dle omezení pro použití (vyfiltrování seznamu přípravků z hlediska rizika pro suchozemské obratlovce a/nebo včely) nebo zadání konkrétního názvu POR a dát vyhledat, pak kliknout na podtržený název a dále pak záložku hodnocené údaje a dostanu informaci o klasifikaci daného POR.

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Místním šetřením a následným správním řízením byl prokázán kontrolovanému subjektu v souvislosti s aplikací POR úhyn 4 a více včelstev.

Hodnocení porušení: rozsah - střední (uživatel ošetřovaného pozemku nevlastní uhynulá včelstva), závažnost – velká, porušení trvalé.

Kontrolovaný požadavek SMR 9/6:

Byl přípravek aplikován tak, aby nedošlo k prokazatelnému zasažení rostlin mimo pozemek, na němž se prováděla aplikace?

Důvod: Zamezit zasažení rostlin mimo pozemek, na němž se provádí aplikace, a to v důsledku nedodržení pokynů uvedených v návodu k použití.

Co bude kontrolní/dozorový orgán požadovat:

Pokud v daném roce SRS řešila konkrétní případ zasažení necílových rostlin na pozemku v souvislosti s aplikací POR na sousedním pozemku a kontrolovanému subjektu bylo v rámci správního řízení prokázáno porušení § 49 odst. 1 písm. c) zákona, bude toto zjištění uvedeno v protokole z plánované kontroly CC u tohoto hodnoceného požadavku SMR 9/6 včetně odkazu na zápis z místního šetření popř. protokol o kontrole. Vyhodnocení z hlediska rozsahu, závažnosti a trvalosti SRS při plánované kontrole CC provede pouze tehdy, bude-li správní řízení ukončeno, tzn., po nabytí právní moci rozhodnutí o uložení pokuty.

Poznámka:

Kontrolou tohoto požadavku bude SRS ověřovat pouze to, zda při aplikaci přípravku na OR nedošlo k prokazatelnému zasažení rostlin mimo pozemek, na němž se prováděla aplikace. Nejčastěji se jedná o zasažení rostlin herbicidy s účinnou látkou glyphosate (např. Roundup Klasik, Glyphogan 480 SL, Barclay Gallup Hi-Aktiv atd.), diquat-dibromid (Reglone) a 2,4-D, florasulam (Mustang).

Kde můžete získat informace:

Ustanovení § 31 odst. 4 zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, v platné znění, ve spojení s § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/2004 Sb., v platném znění.

Využití seznamu POR na webových stránkách SRS <http://eagri.cz/public/web/srs/portal/> on-line „Registr přípravků na ochranu rostlin, vyhledávání v registru, vyfiltrování informací o POR před plánovanou aplikací z hlediska jeho potencionálního rizika pro necílové rostliny a pro následně ošetřované plodiny z důvodu nedostatečně vypláchnutého mechanizačního prostředku na OR. Informace zde uvedené jsou nezávazné. Uživatel je povinen se řídit návodem k použití na obalu přípravku nebo dalšího prostředku na OR.

Příklad z praxe: Místním šetřením a následným správním řízením byl prokázán kontrolovanému subjektu v souvislosti s aplikací POR souvislý pásový úlet postřikové kapaliny a poškození rostlin na sousedícím pozemku.

Hodnocení porušení: rozsah – střední (uživatel ošetřovaného pozemku/PB není vlastníkem, uživatelem zasaženého pozemku), závažnost – velká, porušení trvalého charakteru.

Kontrolní požadavek SMR 10

Požadavek	Text požadavku
SMR 10/1	Je dodržován zákaz podávat zvířatům produkujícím potraviny zakázané látky?
SMR 10/2	Nejsou v hospodářství přechovávány a vlastněny zakázané látky nebo přípravky?
SMR 10/3	Jsou dodržovány ochranné lhůty v případě legálního ošetření přípravkem s obsahem zakázaných látek?
SMR 10/4	Jsou dodržována omezení v souvislosti s legálním použitím zakázaných látek?

Kontrolovaný požadavek SMR 10/1:

Je dodržován zákaz podávat zvířatům produkujícím potraviny zakázané látky?

Důvod: Používání zakázaných látek nebo jejich používání nepovoleným způsobem (u látek s estrogením, gestagením či androgením účinkem) ohrožuje bezprostředně bezpečnost potravin a nemůže být tolerováno.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Inspektor příslušné dozorové organizace bude provádět kontrolu

- dokladů o nákupu léčiv
- záznamů o používání léčiv
- prostor pro skladování léčiv a přilehlých prostor nebo prostor podezřelých, kde by mohla být zakázaná léčiva skladována.

Poznámka: Některé látky jsou k používání u zvířat zakázány z důvodů jejich toxicity pro zvířata nebo z důvodu toxicity jejich reziduí, které zůstávají následně v potravinách živočišného původu pro člověka. U hospodářských zvířat lze používat pouze látky, pro něž byly posouzeny a stanoveny maximální reziduální limity. Používáním registrovaných veterinárních léčiv v souladu s podmínkami jejich registrace a podle pokynů veterinárního lékaře nemůže dojít k porušení tohoto požadavku.

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Používání zakázaných látek: Při kontrole bylo zjištěno používání chloramfenikolu v hospodářství, a to i lékovek, které byly mnoho let po uplynutí doby jejich použitelnosti, čímž došlo k bezprostřednímu ohrožení zdraví a života zvířat a následně člověka rezidui v živočišných potravinách.

Hodnocení: Použití bylo zjištěno u 5 zvířat v chovu tj. do 5% (rozsah – střední, závažnost – velká, porušení trvalé).

Kontrolovaný požadavek SMR 10/2:

Nejsou v hospodářství přechovávány a vlastněny zakázané látky nebo přípravky?

Důvod: Přechovávání zakázaných látek nebo přípravků představuje velké riziko jejich možného použití a s ohledem na nebezpečnost těchto látek není přípustné, aby chovatel skladoval ve svých prostorách zakázané látky nebo přípravky. V reprodukčních chovech, kde je použití látek s estrogením, gestagením či androgením účinkem povoleno, jejich množství musí odpovídat počtu ošetřovaných zvířat.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Inspektor příslušné dozorové organizace bude provádět kontrolu prostor pro skladování léčiv a

přilehlých prostor nebo prostor podezřelých, kde by mohla být zakázaná léčiva skladována.

Poznámka: U chovatelů, kteří se chovem hospodářských zvířat zabývají několik desetiletí, je možné, že existují historické zásoby léčiv s obsahem zakázaných látek z doby, kdy daná omezení nebyla zavedena.

PŘÍKLAD Z PRAXE: U chovatele byly zajištěny přípravky s obsahem zakázaných látek vyrobených více než před deseti lety, pocházející z doby, kdy takové látky bylo možné při léčbě hospodářských zvířat používat.

Hodnocení: Vzhledem k tomu, že v hospodářství bylo zjištěno přechovávání zakázaných látek jedná se o rozsah – velký, závažnost velkou, porušení trvalé.

Hodnocení trvalosti u kontrolovaného požadavku SMR 10/2: Hodnocení porušení jako neodstranitelné (trvalost „ano“) se týká hospodářství, kde tyto zakázané látky se nesmějí vyskytovat, jako odstranitelné (trvalost "ne") pak hospodářství, kde se estrogenní a gestagenní a androgenní látky mohou používat, ale množství neodpovídá počtu zvířat a účelu ošetření během příštích tří-čtyř týdnů (doba, pro niž může veterinář léčiva vydat chovateli nebo pro něj napsat na toto množství veterinární předpis).

Kontrolní požadavek SMR 10/3:

Jsou dodržovány ochranné lhůty v případě legálního ošetření přípravkem s obsahem zakázaných látek?

Důvod: V případě některých látek (např. hormonální látky s estrogenním, gestagenním či androgenním účinkem) je povoleno jejich použití u hospodářských zvířat v přesně stanovených důvodech, v takových případech je však potřeba striktně dodržovat stanovené ochranné lhůty.

Co bude kontrolní orgán požadovat: Při kontrole bude požadováno předložení záznamů o používání léčiv vedených chovatelem.

Poznámka: Jedná se především o použití látek s estrogenním, gestagenním či androgenním účinkem např. v rozmnožovacích chovech. Zvíře ošetřené v rámci řízení reprodukce hormonálním přípravkem není možné odeslat v případě jeho např. zranění na jatka před uplynutím ochranné lhůty.

Kontrolní požadavek SMR 10/4:

Jsou dodržována omezení v souvislosti s legálním použitím zakázaných látek?

Důvod: Při použití zakázaných látek povoleným způsobem (látky s estrogenním, gestagenním či androgenním účinkem) v případech, které legislativa umožňuje, musí být dodržována omezení, garantující jejich správné a oprávněné použití a vedeny příslušné záznamy pro možnost následného ověření, že byly splněny podmínky stanovené legislativou v zájmu ochrany spotřebitele.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Při kontrole bude požadováno předložení záznamů o používání léčiv vedených chovatelem.

Poznámka: Směrnice Rady 96/22/ES striktně vymezuje případy, ve kterých je možné použít zakázané látky, především v případech řízení reprodukce zvířat. Při tomto použití však musí být pečlivě vedeny příslušné záznamy, náležitě identifikována zvířata, dodržována omezení ve vztahu k osobě, která přípravek aplikuje, vždy s vědomím ošetřujícího veterinárního lékaře.

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Hormonální přípravky byly používány bez vědomí veterináře, nebyly vedeny záznamy umožňující identifikaci zvířete, bez informací o množství a názvu léčiva a osobě, která přípravek aplikovala.

Hodnocení: Použití hormonálních látek se týkalo 30 zvířat z 200 chovaných tj. 15% - rozsah velký, závažnost velká, porušení trvalé.

Kde můžete získat informace:

- Požadavky jsou vedeny v národní legislativě zákonem č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změnách některých souvisejících zákonů, v platném znění a vyhláškou č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, v platném znění.
- Nařízení Komise (EU) č. 37/2010 ze dne 22. prosince 2009 o farmakologicky účinných látkách a jejich klasifikaci podle maximálních limitů reziduí v potravinách živočišného původu.
- Omezení v souvislosti s legálním použitím zakázaných látek jsou stanovena ve vyhlášce č. 291/2003 Sb., § 5 a 6.

Kontrolní požadavek SMR 11

Požadavek	Text požadavku
SMR 11/1	Splňuje potravina limity na obsah cizorodých látek a reziduí pesticidů?
SMR 11/2	Je potravina prostá škůdců a bez známek mikrobiálního kažení či plísňě viditelné pouhým okem?
SMR 11/3	Je zabráněno kontaminaci potravin cizorodými a jinými látkami a kontaminaci způsobené zvířaty a škůdci?
SMR 11/4	Je provozovatel potravinářského podniku schopen identifikovat každého dodavatele surovin a látek určených k přimísení do potravin?
SMR 11/5	Je provozovatel potravinářského podniku schopen identifikovat každého odběratele svých produktů?
SMR 11/6	Je zajištěno takové označení nebo identifikace produktu, které zajišťuje jeho sledovatelnost?
SMR 11/7	Pokud se provozovatel potravinářského podniku dozvěděl o tom, že jím vyprodukovaná a dodaná potravina či surovina nebyla bezpečná, informoval o tom všechny své odběratele a příslušný dozorový orgán a zajistil stažení nebezpečné potravin z trhu?
SMR 11/8	Jsou krmiva odebírána jen z provozů, které jsou řádně registrovány ?
SMR 11/9	Jsou krmiva skladována odděleně od chemických látek, odpadů a dalších nebezpečných a zakázaných látek, medikovaných krmiv, doplňkových a jiných krmiv tak, aby bylo také při jejich distribuci a manipulaci zabráněno kontaminaci či zkrmení zvířatům, kterým není krmivo určeno a sklady krmiv jsou udržovány čisté a suché a v případě potřeby jsou přijata vhodná opatření k hubení škůdců?
SMR 11/10	Jsou vedeny záznamy o zdroji a množství krmiva a jeho spotřebě tak, aby byl zachován princip dohledatelnosti použitého krmiva?
SMR 11/11	Jsou vedeny záznamy o každém použití přípravků na ochranu rostlin, biocidních produktů, geneticky modifikovaného osiva a zohledňovány výsledky analýz vzorků krmiv zaměřených na bezpečnost krmiva?
SMR 11/12	Nebyla dodána na jatka zvířata nebo uváděny do oběhu produkty pocházející ze zvířat, kterým byly podány látky skupiny A přílohy I směrnice Rady 96/23/EHS?
SMR 11/13	Nebyla dodána na jatka zvířata nebo uvedeny do oběhu produkty pocházející ze zvířat, u kterých nebyla dodržena ochranná lhůta u veterinárních léčivých přípravků skupiny B1 a B2 směrnice Rady 96/23/EHS nebo v jejichž produktech byla zjištěna rezidua nad stanovený maximální reziduaální limit?
SMR 11/14	Nebylo dodáno mléko do mlékárny bez souhlasu krajské veterinární správy v době, kdy mělo hospodářství pozastavený nebo odebraný status hospodářství úředně prostého brucelózy skotu nebo úředně prostého brucelózy ovcí a koz?
SMR 11/15	Nebylo dodáno mléko do mlékárny bez souhlasu krajské veterinární správy v době, kdy mělo hospodářství pozastavený nebo odebraný status hospodářství úředně prostého tuberkulózy skotu?
SMR 11/16	Nezařadil chovatel pro dodávku mléka mléko od zvířat, která ze zdravotního hlediska nespĺňují podmínky pro dodávku mléka?
SMR 11/17	Je s mlékem při jeho získávání a skladování zacházeno tak, aby se vyloučilo ohrožení zdravotní nezávadnosti nebo snížení jeho jakosti?
SMR 11/18	Je s vejci zacházeno tak, aby nebyla ohrožena jejich zdravotní nezávadnost nebo jakost?

Kontrolovaný požadavek SMR 11/1:

Splňuje potravina limity na obsah cizorodých látek a reziduí pesticidů?

Důvod: Zamezit uvádění na trh potravin, které nejsou bezpečné z hlediska lidského zdraví.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Kontrolní orgán bude ověřovat, zda provozovatel potravinářského podniku (PPP) neuvádí nebo neuvedl do oběhu potraviny jiné než bezpečné. Za bezpečnou potravinu se považuje taková potravina, která není škodlivá pro zdraví a není nevhodná k lidské spotřebě. Potravina škodlivá pro zdraví vykazuje nepříznivé, případně kumulativní toxické účinky na lidské zdraví. Potravina není vhodná k lidské spotřebě z důvodu kontaminace cizorodými nebo jinými látkami nebo z důvodu kažení, hniloby nebo rozkladu.

V rámci kontroly odebere inspektor vzorky a bude laboratorními rozbory ověřovat, zda potraviny určené k uvedení na trh neobsahovaly nebo neobsahují některou kontaminující látku uvedenou v příloze nařízení Komise (ES) č. 178/2006 v množství, jež přesahuje maximální limit stanovený přílohou a zda neobsahují rezidua pesticidů vyšší než maximální reziduální limity stanovené v přílohách nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005.

Definice:

- „potravinou“ se rozumí jakákoli látka nebo výrobek, zpracované, částečně zpracované nebo nezpracované, které jsou určeny ke konzumaci člověkem nebo u nichž lze důvodně předpokládat, že je člověk bude konzumovat. Rostliny před sklizní se za potraviny nepovažují (čl. 2 nařízení 178/2002)
- „potravinovým právem“ se rozumí právní a správní předpisy použitelné ve Společenství nebo na vnitrostátní úrovni pro potraviny obecně, a zejména pro bezpečnost potravin; vztahuje se na všechny fáze výroby, zpracování a distribuce potravin a rovněž krmiv, která jsou vyrobena pro zvířata určená k produkci potravin nebo kterými se tato zvířata krmí (článek 3 odst. 1 nařízení 178/2002).
- „potravinářským podnikem“ se rozumí veřejný nebo soukromý podnik, ziskový nebo neziskový, který vykonává činnost související s jakoukoli fází výroby, zpracování a distribuce potravin (čl. 2 odst. 2 nařízení 178/2002)
- „provozovatelem potravinářského podniku“ je fyzická nebo právnická osoba odpovědná za plnění požadavků potravinového práva v potravinářském podniku, který řídí (čl. 2 odst. 3 nařízení 178/2002)
- „fázemi výroby, zpracování a distribuce“ se rozumí jakákoli fáze včetně dovozu od prvovýroby potravin až po jejich skladování, přepravu, prodej nebo dodání konečnému spotřebiteli (článek 3 odst. 16 nařízení 178/2002). „prvovýroba“ je definována jako chov zvířat nebo pěstování plodin, včetně sklizně, dojení a chovu zvířat určených k produkci potravin před porážkou. Rovněž zahrnuje lov zvířat, rybolov a sběr volně rostoucích plodů (článek 3 odst. 17 nařízení 178/2002). „kompetence SZPI“ – inspekce u fyzických a právnických osob kontroluje zemědělské výrobky a potraviny dle § 16 zákona č. 110/1997 Sb.

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Vzorek jablek Jonagold-Red o velikosti šarže 104 kg nevyhověl požadavkům uvedeným v článku 14, bod 2, písm. b) nařízení EP a Rady (ES) č. 178/2002, jelikož laboratorní rozbor prokázal přítomnost cizorodé látky fenitrothion v množství 0,021 mg/kg (MLR 0,01 mg/kg). Potravina nebyla tudíž bezpečná, protože nebyla vhodná k lidské spotřebě (z důvodu kontaminace cizorodou látkou).

Při projednání výsledků rozborů bylo fyzickou kontrolou ve skladě zjištěno, že kontrolovaná osoba již neskladovala nevyhovující šarži potraviny jablka Jonagold-Red. Dle sdělení kontrolované osoby

nebyla potravina jablka Jonagold-Red z tohoto skladu dodána žádnému stravovacímu zařízení ani nebyla vyvezena mimo území ČR. Veškerý prodej byl uskutečněn drobným odběratelům a 78 kg bylo zlikvidováno.

Hodnocení: Porušení bylo kvalifikováno jako porušení se středním rozsahem, střední závažností a odstranitelným účinkem.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/2:

Je potravina prostá škůdců a bez známek mikrobiálního kažení či plísně viditelné pouhým okem?

Důvod: Zmezit uvádění na trh potravin, které nejsou bezpečné z hlediska lidského zdraví

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Kontrolní orgán bude ověřovat, zda PPP neuvádí nebo neuvedl do oběhu potraviny jiné než bezpečné. Za bezpečnou potravinu se považuje taková potravina, která není škodlivá pro zdraví a není nevhodná k lidské spotřebě. Potravina škodlivá pro zdraví vykazuje nepříznivé, případně kumulativní toxické účinky na lidské zdraví. Potravina není vhodná k lidské spotřebě z důvodu kontaminace cizorodými nebo jinými látkami nebo z důvodu kažení, hniloby nebo rozkladu.

Poznámka: Kontrolní úřad provede smyslové hodnocení potravin na přítomnost plísní viditelných pouhým okem, případně odebere vzorek na přítomnost bakteriální kontaminace.

Přítomnost či překročení limitů např. pro salmonely a listerie jsou hodnoceny dle nařízení Komise (ES) č. 2073/2005.

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Při kontrole byl odebrán vzorek žita šarže 21,2 t na stanovení ochratoxinu A. Uvedený vzorek na základě výsledků laboratorních analýz nevyhověl požadavkům stanoveným v oddílu 2 přílohy nařízení Komise (ES) č. 1881/2006, kde je stanoven limit pro ochratoxin 5,0 µg/kg. Laboratorním rozbohem bylo zjištěno 11,4 µg/kg. Kontrolovaná osoba tím, že uvedla žito na trh, porušila ustanovení čl. 14 bod 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, v platném znění, neboť potravina podle výše citovaného článku nesmí být uvedena na trh není-li bezpečná. Při projednání protokolu bylo zjištěno, že kontrolovaná šarže žita se již nenachází na provozovně, podle předložených dokladů byla vyexpedována, potravinářské žito pro mletí žitné mouky na provozovně již pochází od jiných prvovýrobců, než pocházela šarže, ze které byl odebrán nevyhovující vzorek. Kontrolované osobě bylo sice uloženo opatření informovat odběratele žita o výsledku rozboru vzorku, ale vzhledem k tomu, že potravinářské žito pro mletí žitné mouky se mísí s šaržemi i od jiných prvovýrobců a následným opatřením nebylo možno příslušnou šarži stáhnout z oběhu, proto byl kvalifikován trvalý účinek tohoto porušení.

Hodnocení: Vzhledem k velikosti šarže byl rozsah kvalifikován jako velký a závažnost střední s ohledem na překročení stanoveného limitu pro ochratoxin A.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/3:

Je zabráněno kontaminaci potraviny cizorodými látkami a jinými látkami a kontaminaci způsobené zvířaty a škůdci?

Důvod: Splnění požadavků potravinového práva.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Kontrolní orgán bude ověřovat, zda potraviny ve všech fázích výroby, zpracování a distribuce splňují požadavky potravinového práva. Potravinovým právem se rozumí soubor právních norem, které

stanovují požadavky na potraviny. Provozovatelé potravinářských podniků musí mít zavedený systém sledování skutečnosti, zda během výroby nedochází k ohrožení bezpečnosti potravin a surovin, především pokud jde o kontaminaci cizorodými látkami, kontaminaci způsobenou zvířaty a škůdci.

Kontrolní orgán dále ověří, zda PPP přijal vhodná opatření k tomu, aby skladoval odpady a nebezpečné látky a manipuloval s nimi tak, aby nedošlo ke kontaminaci potravin a zda přihlíží k výsledkům laboratorních rozborů.

Poznámka: Povinnost PPP je uvedena v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, čl.17, odst.1 a v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.852/2004, čl. 4, odst. 1 a příloha I

Kontrolovaný požadavek SMR 11/4:

Je provozovatel potravinářského podniku schopen identifikovat každého dodavatele surovin a látek určených k přimísení do potravin?

Důvod: Dodržování požadavku sledovatelnosti surovin dle potravinového práva.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Kontrolní orgán bude ověřovat, zda PPP je schopen identifikovat každého dodavatele surovin a látek určených k přimísení do potravin a sdělit tyto informace na požádání příslušným orgánům.

Poznámka: Kontrolní orgán bude ověřovat, zda má PPP zavedený systém identifikace přijímaných surovin, tzn. zda při příjmu eviduje jednotlivé dodavatele, druh dodané suroviny, jeho množství a šarži (např. pomocí dodacích listů a faktur). Způsob naplnění požadavku je ponechán na PPP.

Povinnost PPP je stanovena nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 čl. 18 bod 2.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/5:

Je provozovatel potravinářského podniku schopen identifikovat každého odběratele svých produktů?

Důvod: Dodržování požadavku sledovatelnosti surovin dle potravinového práva.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Kontrolní orgán bude ověřovat, zda provozovatel potravinářského podniku je schopen identifikovat podniky, kterým dodává svoje produkty – své odběratele.

Poznámka: Kontrolní orgán bude kontrolovat kopie průvodních dokumentů, které provázejí expedovanou potravinu od PPP k odběrateli. Povinnost PPP je dána nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 čl. 18 bod 3.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/6:

Je zajištěno takové označení nebo identifikace produktu, které zajišťuje jeho sledovatelnost?

Důvod: Dodržování požadavku sledovatelnosti surovin dle potravinového práva.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Kontrolní orgán bude ověřovat, zda jsou potraviny odpovídajícím způsobem označeny na spotřebitelských nebo skupinových obalech, případně v průvodních dokumentech (dodacích listech nebo fakturách), podle požadavků stanovených ve specifických předpisech, s cílem umožnit jejich sledovatelnost.

Poznámka: V zájmu PPP je, aby jednotlivé produkty, ať již odebrané či dodávané, byly blíže

specifikovány, neboť nedostatek informací v podnikovém „systému“ sledovatelnosti mohou vést k širšímu dopadu případných uložených opatření. Jedná se zejména o údaje: jméno, adresa a sídlo provozovatele potravinářského podniku, druh produktu, datum sklizně, popř. číslo šarže.

Povinnost PPP je stanovena nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 čl. 18 bod 4.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/7:

Pokud se provozovatel potravinářského podniku dozvěděl o tom, že jím vyprodukovaná a dodaná potravina či surovina nebyla bezpečná, informoval o tom všechny své odběratele a příslušný dozorový orgán a zajistil stažení nebezpečné potraviny z trhu?

Důvod: Kontrola provedených opatření PPP při výskytu jeho nebezpečné potraviny.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Kontrolní orgán bude u PPP ověřovat, jak rychle a jakým způsobem PPP informoval odběratele a příslušný kontrolní orgán o potravině uvedené na trh, která mohla být škodlivá pro lidské zdraví, a jaká opatření přijal s cílem předejít riziku pro konečného spotřebitele. Přitom nesmí bránit ostatním provozovatelům ve spolupráci s orgány dozoru.

Poznámka: V zájmu PPP je uchovat pro účely dokladování plnění legislativních požadavků údaje o provedených úkonech navazujících na zjištění, že byla uvedena na trh potravina, která mohla být škodlivá pro lidské zdraví. Povinnost PPP je stanovena nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 čl. 19.

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Kontrolované osobě bylo uloženo nápravné opatření informovat odběratele o výsledcích rozborů a zajistit stažení nevyhovující šarže jablek, neboť potravina nevyhověla ve znaku captan požadavkům uvedeným v příloze II k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu v platném znění. Následnou kontrolou bylo zjištěno, že předmětná šarže se již nenachází v tržní síti. Kontrolovanou osobou bylo doloženo, že informovala všechny své odběratele o výsledcích rozborů 3 dny po jejich obdržení.

Hodnocení: Porušení bylo kvalifikováno jako porušení se středním rozsahem, střední závažností a odstranitelným účinkem.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/8:

Jsou krmiva odebírána jen z provozů, které jsou řádně registrovány?

Důvod: Používání krmiv od registrovaných výrobců přispívá k udržení nezávadnosti krmiv, zajištění zdraví zvířat a bezpečnosti potravinového řetězce.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Kontrolovaný subjekt předkládá evidenci odebíraných krmiv včetně jejich dodavatelů (např. doklad o příjmu krmiva). Kontrolní orgán ověřuje, zda veškerá nakupovaná krmiva pocházejí z registrovaných provozů. V případě porušení tohoto požadavku bude zjištěno množství přijatého a skladovaného krmiva pro posouzení trvalosti porušení kontrolního bodu.

Poznámka:

Každý, kdo vyrábí a uvádí krmiva na trh, musí být řádně registrován. Kontrolovaný podnikatel je povinen se o registraci svého dodavatele přesvědčit. Platné registrace českého kontrolního úřadu

jsou k dispozici na stránkách ÚKZÚZ: <http://eu183.ukzuz.cz>

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Zemědělec jednorázově nakoupil 5t krmné pšenice od jiného subjektu. Při kontrole bylo zjištěno, že dodavatel krmiva není řádně registrován. Ve skladu byly uloženy 3t krmiva, zbytek byl již zkrmen.

Hodnocení porušení: rozsah – střední, závažnost – střední, trvalost – porušení trvalé.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/9:

Jsou krmiva skladována odděleně od chemických látek, odpadů a dalších nebezpečných a zakázaných látek, medikovaných krmiv, doplňkových a jiných krmiv tak, aby bylo také při jejich distribuci a manipulaci zabráněno kontaminaci či zkrmení zvířatům, kterým není krmivo určeno a sklady krmiv jsou udržovány čisté a suché a v případě potřeby jsou přijata vhodná opatření k hubení škůdců?

Důvod: Z důvodu ochrany zdraví lidí a zvířat je nutné zabránit kontaminaci krmiv různými látkami, které mohou ohrozit jejich zdraví. Rovněž je třeba zamezit znehodnocení krmiv jejich skladováním v nevhodných podmínkách.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Fyzická kontrola skladových prostor zjišťuje, zda systém skladování krmiv umožňuje jejich snadnou identifikaci a zabraňuje znehodnocení krmiv nebo jejich kontaminaci. Sklady musí být snadno čistitelné a musí být zamezeno přístupu hlodavců, ptáků nebo vniku nepovolaných osob. Kontrolním orgánem bude kontrolováno, zda skladové prostory a zařízení, která přijdou do styku s krmivem (krmné vozy, žlaby, přepravní prostředky a další zařízení) svým stavem odpovídají pravidelnému čištění, neobsahují staré zbytky krmiv a různé znečištění. Do evidence budou také zaznamenány použité desinfekční prostředky a prováděná deratizace. Látky, které neslouží ke krmení (přípravky na ochranu rostlin, biocidní produkty, geneticky modifikované osivo aj.), musí být skladovány od krmiv zcela odděleně. U volně skladovaných krmiv (např. stohy slámy, balíky sena, siláž apod.) je kontrolováno, zda krmivo není znehodnoceno plísněmi či hnilobou.

Poznámka:

Pokud jsou v podniku současně chováni přežvýkavci a nepřežvýkavci, kteří jsou krmení krmivem s obsahem živočišných bílkovin, je nezbytně nutné skladovat tato krmiva odděleně od ostatních krmiv. Sklad krmiv s obsahem živočišných bílkovin by měl být co nejbližší stájím, kde jsou tato krmiva používána, v místě odděleném od skladu, kde jsou krmiva pro přežvýkavce. Krmiva s obsahem živočišných bílkovin musí být v podniku přepravována tak, aby nepřišla do kontaktu s krmivem pro přežvýkavce, vhodné je používání různých přepravních prostředků.

PŘÍKLADY Z PRAXE:

- 1)** Zemědělský podnikatel umístil do skladu krmiv součásti strojů znečištěné zbytky paliv a technických olejů. Zde existuje reálné riziko znehodnocení skladovaných krmiv látkami nebezpečnými pro zdraví zvířat.
- 2)** Zemědělský podnikatel skladoval ve skladu krmiv neoznačené chemické prostředky a medikovaná krmiva nebyla skladována odděleně od ostatních krmiv. V tomto případě hrozí kontaminace krmiva chemickými látkami ohrožujícími zdraví zvířat a zkrmení medikovaného krmiva necílovou kategorií zvířat.
- 3)** Zemědělský podnikatel umístil do skladu s 12 tunami krmiv součásti strojů znečištěné zbytky paliv a technických olejů. Zde existuje reálné riziko znehodnocení skladovaných krmiv látkami

nebezpečnými pro zdraví zvířat.

Hodnocení porušení: rozsah – střední, závažnost – malá, trvalost – porušení odstranitelné.

4) Ve skladu krmiv se nacházel volně ložený sójový extrahovaný šrot, kontaminovaný plísní. Při bližším šetření bylo zjištěno zkrmení části závadného krmiva skotu v rozsahu 44 DJ. Závadné krmivo bylo rovněž přítomno v krmném vozu.

Hodnocení porušení: rozsah – střední, závažnost – velká, trvalost – porušení trvalé.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/10:

Jsou vedeny záznamy o zdroji a množství krmiva a jeho spotřebě tak, aby byl zachován princip dohledatelnosti použitého krmiva?

Důvod: Dohledatelnost krmiv je nezbytná v případech, kdy je nutné stáhnout z trhu závadné krmivo nebo kdy existuje podezření, že krmivo může ohrozit bezpečnost a zdraví zvířat a lidí.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Inspektoři porovnávají záznamy v evidenci krmiv podniku s doklady o nákupu a prodeji krmiv. Všichni provozovatelé musí vést údaje o nákupu, výrobě, spotřebě a prodeji krmiv včetně jejich množství tak, aby bylo jasné, odkud pochází každá složka krmiva, kterým zvířatům bylo krmivo zkrmeno nebo kterému odběrateli bylo dodáno. Nejsou nutné denní záznamy o spotřebě krmiv, údaje je možné zaznamenávat např. po ukončeném turnusu, při inventurách apod.

PŘÍKLADY Z PRAXE:

1) Kontrola zjistila zkrmování kukuřičné siláže vlastní výroby, v evidenci krmiv záznam chybí, evidence dalších krmiv je bez závad.

Hodnocení: rozsah – malý, závažnost – malá, trvalost – porušení odstranitelné.

2) Zemědělec nevede evidenci krmiv, ve skladu je zjištěno krmivo, jehož původ nelze doložit

Hodnocení: rozsah – velký, závažnost – velká, trvalost – porušení odstranitelné.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/11:

Jsou vedeny záznamy o každém použití přípravků na ochranu rostlin, biocidních produktů, geneticky modifikovaného osiva a zohledňovány výsledky analýz vzorků krmiv zaměřených na bezpečnost krmiva?

Důvod: Vedení záznamů a zohledňování výsledků analýz zaměřených na bezpečnost krmiv snižuje riziko použití krmiva ohrožujícího zdraví zvířat a bezpečnost potravinového řetězce

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Kontrola vedení záznamů o používání přípravků na ochranu rostlin, biocidních produktů a geneticky modifikovaného osiva. Údaje v evidenci jsou porovnávány s doklady o nákupu těchto prostředků. Rovněž se kontroluje dodržování opatření uložených příslušným orgánem v případě výskytu krmiv nespĺňujících požadavky na bezpečnost (např. nadlimitní obsah reziduí pesticidů aj.).

PŘÍKLADY Z PRAXE:

1) V účetních dokladech byl zjištěn nákup biocidního přípravku, přípravek již není k dispozici, avšak v záznamech není doložen způsob použití, další záznamy v evidenci jsou v pořádku.

Hodnocení porušení: rozsah – malý, závažnost – malá, trvalost – porušení odstranitelné.

2) Ve vzorku krmiva odebraného při kontrole byl analýzou prokázán nadlimitní obsah pesticidů.

Příslušným orgánem bylo uloženo opatření likvidace daného krmiva. Při následné kontrole zemědělec neprokázal likvidaci krmiva uloženou příslušným orgánem. Krmivo bylo znovu nalezeno v prostoru podniku.

Hodnocení porušení: rozsah – střední, závažnost – velká, trvalost – porušení odstranitelné.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/12:

Nebyla dodána na jatka zvířata nebo uváděny do oběhu produkty pocházející ze zvířat, kterým byly podány látky skupiny A přílohy I. směrnice Rady 96/23/EHS?

Důvod:

Chovatel hospodářských zvířat nesmí podat zvířatům látky a přípravky, jejichž používání u hospodářských zvířat nebo u zvířat, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, není povoleno. Zcela je zakázáno používání tyreostatik, stilbenů, derivátů stilbenů a jejich esterů a solí a 17-beta-estradiolu.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Záznamy o veterinární léčbě vedené chovatelem i soukromým veterinárním lékařem na hospodářství (včetně používání medikovaných krmiv). Záznamy o přesunech zvířat na jatky. Kontrola používání a skladování léčiv. Možná je i fyzická kontrola zvířat v hospodářství.

Poznámka:

Látky skupiny A přílohy I směrnice Rady 96/23/ES:

1. Stilbeny, deriváty stilbenů, jejich soli a estery
2. Látky s thyreostatickým účinkem
3. Steroidy
4. Laktony kyseliny resorcylové včetně Zeranolu
5. Betamimetika
6. Látky s farmakologickým účinkem, pro které nemohou být stanoveny žádné maximální limity (dle nařízení EP a Rady č. 470/2009)

Zakázané látky dle směrnice Rady 96/22/ES jsou vyjmenovány v příloze II a III této směrnice.

Zakázané látky dle Nařízení EP a Rady č. 470/2009 jsou vyjmenovány v tabulce 2, přílohy nařízení Komise č. 37/2010: podražec a přípravky z něj, chloramfenikol, chloroform, chlorpromazin, kolchicin, dapson, dimetridazol, metronidazol, nitrofurany (včetně furazolidonu) a ronidazol.

Kde můžete získat informace:

Směrnice Rady 96/22/ES;
Směrnice Rady 96/23/ES;
Nařízení EP a Rady č. 470/2009;
Nařízení Komise č. 37/2010;
Zákon č. 166/1999 Sb;
Vyhláška č. 291/2003 Sb;
Zákon č. 378/2007 Sb.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/13:

Nebyla dodána na jatka zvířata nebo uvedeny do oběhu produkty pocházející ze zvířat, u kterých nebyla dodržena ochranná lhůta u veterinárních léčivých přípravků skupiny B1 a B2 směrnice Rady 96/23/EHS nebo v jejichž produktech byla zjištěna rezidua nad stanovený maximální reziduální limit?

Důvod:

Chovatel hospodářských zvířat smí podat a používat u zvířat, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, pouze doplňkové látky, léčivé přípravky a další přípravky určené pro tato zvířata, které byly vyrobeny a uvedeny do oběhu v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Zvířata, jimž byly podány doplňkové látky, léčivé přípravky a další přípravky zanechávající nežádoucí rezidua v živočišných produktech, mohou být využívána k získávání nebo výrobě produktů určených k výživě lidí až po uplynutí ochranné lhůty.

Co bude kontrolní orgán požadovat?

Záznamy o veterinární léčbě vedené chovatelem i soukromým veterinárním lékařem na hospodářství (včetně používání medikovaných krmiv). Záznamy o přesunech zvířat na jatky. Kontrola používání a skladování léčiv.

Poznámka:

Látky skupiny B1 a B2 přílohy I směrnice Rady 96/23/ES:

B1. Antibakteriální látky včetně sulfonamidů a chinolonů

B2. Ostatní veterinární léčivé přípravky:

- a) Antihelmintika
- b) Antikocidika včetně nitroimidazolů
- c) Karbamáty a pyretroidy
- d) Sedativa
- e) Nesteroidní protizánětlivá léčiva
- f) Ostatní farmakologicky účinné látky

Kde můžete získat informace:

Směrnice Rady 96/23/ES;

Nařízení EP a Rady č. 470/2009;

Nařízení Komise č. 37/2010;

Zákon č. 166/1999 Sb.;

Vyhláška č. 291/2003 Sb.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/14:

Nebylo dodáno mléko do mlékárny bez souhlasu krajské veterinární správy v době, kdy měl pozastavený nebo odebraný status hospodářství úředně prostého brucelózy skotu nebo úředně prosté brucelózy ovcí a koz?

Důvod:

Brucelóza je bakteriální onemocnění přenosné na člověka i tepelně neošetřené mléko, resp. výrobky z něj. Proto v případě výskytu této nemoci na hospodářství je zákaz dodávek mléka do mlékárny mimo souhlasu příslušné veterinární správy za stanovení konkrétních podmínek.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

V případě pozitivního nálezu brucelózy na hospodářství SVS ČR zkontroluje, jak probíhá dodávka mléka, resp. jeho uvádění na trh formou vedených záznamů na hospodářství a bude zkontrolováno plnění opatření stanovených mimořádnými veterinárními opatřeními (MVO) vydanými příslušnou Krajskou veterinární správou (KVS).

Pokud nákaza na hospodářství nebyla prokázána, chovatel musí dokladovat provedení zdravotních zkoušek na hospodářství dle Metodiky kontroly zdraví. Povinnost uchovávat výsledky vyšetření je jeden rok.

V rámci tohoto kontrolního bodu se kontroluje zavedení systému identifikace a registrace na

hospodářství, včetně vedení stájového registru a hlášení přesunů (namátková kontrola).
V případě porušení se bude posuzovat množství mléka dodaného přes zákaz a komu bylo mléko určeno (do mlékárny nebo přímo k prodeji).

Poznámka:

Metodika kontroly zdraví: Ministerstvo zemědělství stanovuje povinné preventivní a diagnostické úkony k předcházení vzniku a šíření nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, jakož i k jejich zdolávání, které se provádějí v příslušném kalendářním roce, a určuje, které z nich a v jakém rozsahu se hradí z prostředků státního rozpočtu.

Kde můžete nalézt informace:

Směrnice Rady ze dne 26. června 1964 o veterinárních otázkách obchodu se skotem a prasaty uvnitř Společenství;

Vyhláška 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka;

Zákon č.166/1999 Sb., §18.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/15:

Nebylo dodáno mléko do mlékárny bez souhlasu krajské veterinární správy v době, kdy měl pozastavený nebo odebraný status hospodářství úředně prostého tuberkulózy skotu?

Důvod:

Tuberkulóza je bakteriální onemocnění přenosné i na člověka a tepelně neošetřené kravské mléko je jedním z hlavních zdrojů nákazy pro konzumenta. Proto v případě výskytu této nemoci na hospodářství je zákaz dodávek mléka do mlékárny mimo souhlasu příslušné veterinární správy za stanovení konkrétních podmínek.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

V případě pozitivního nálezu tuberkulózy na hospodářství SVS ČR zkontroluje, jak probíhá dodávka mléka, resp. jeho uvádění na trh formou vedených záznamů na hospodářství a bude zkontrolováno plnění opatření stanovených MVO vydaných příslušnou KVS.

Pokud nákaza na hospodářství nebyla prokázána, chovatel musí dokladovat provedení zdravotních zkoušek na hospodářství dle Metodiky kontroly zdraví. Povinnost uchovávat výsledky vyšetření je dle zákona 166/1999 Sb. jeden rok.

V rámci tohoto kontrolního bodu se kontroluje zavedení systému identifikace a registrace na hospodářství, včetně vedení stájového registru a hlášení přesunů (namátková kontrola).

V případě porušení se bude posuzovat množství mléka dodaného přes zákaz a komu bylo mléko určeno (do mlékárny nebo přímo k prodeji).

Poznámka:

Malé množství je u kravského mléka do 500 litrů/den, u kozího do 100 litrů/den, ovčího 50 litrů za den (stanoveno v souladu s nařízením EP a R (ES)853/2004 vyhláškou č. 128/2009 Sb.)

Kde můžete nalézt informace:

Směrnice Rady ze dne 26. června 1964 o veterinárních otázkách obchodu se skotem a prasaty uvnitř Společenství;

Vyhláška 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nálezů a nemocí přenosných ze zvířat na člověka;

Zákon č.166/1999 Sb., §18.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/16:

Nezařadil chovatel do dodávky mléko od zvířat, které ze zdravotního hlediska nesplňují podmínky pro dodávku mléka?

Důvod:

Mléko je produktem živočišného původu, které odráží zdravotní stav zvířat, které ho produkují. Špatný zdravotní stav zvířat se může projevit nejen sníženou kvalitou a výživnou hodnotou mléka, ale zdraví spotřebitelů může přímo ohrozit i vliv patogenů pocházejících od nemocných zvířat. Tyto patogeny navíc nemusí být ve všech případech eliminovány tepelným ošetřením mléka. Proto nemocná zvířata nemůžou být zařazena do dodávky mléka a chovatel musí mít vypracovaný systém, který tato zvířata hlídá.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

SVS ČR se zaměří na systém, který má chovatel zavedený pro kontrolu dodávek mléka od jednotlivých zvířat, jakým způsobem jsou vyřazena nemocná zvířata z dodávky a jak je zabezpečena její nezávadnost. V rámci toho se kontroluje zavedení systému identifikace a registrace na hospodářství, včetně vedení stájového registru a hlášení přesunů (namátková kontrola).

Pokud jsou záznamy a evidence vedeny pomocí elektronických prostředků a výpočetní techniky, musí být údaje aktuální a správné, systém musí spolehlivě zajistit vyčlenění výše uvedených zvířat.

Předmětem kontroly bude, zda syrové mléko a mlezivo pochází od zvířat:

- a) která nevykazují žádný příznak nakažlivé choroby přenosné mlékem a mlezivem na člověka;
- b) která jsou celkově v dobrém zdravotním stavu, nevykazují známky nákazy, která by mohla mít za následek kontaminaci mléka a mleziva, a zejména netrpí žádnou infekcí pohlavního ústrojí doprovázenou výtokem, ani enteritidou s průjmem, doprovázenou horečkou, nebo viditelným zánětem vemene;
- c) která nevykazují žádné zranění vemene, jež by mohlo mít vliv na mléko a mlezivo;
- d) kterým nebyly podány nepovolené látky či přípravky a která nebyla protiprávně ošetřena ve smyslu směrnice 96/23/ES;
- e) u nichž byla v případě podání povolených přípravků či látek dodržena ochranná lhůta stanovená pro tyto přípravky a látky.

V případě porušení se bude posuzovat, komu bylo mléko určeno (do mlékárny nebo přímo k prodeji).

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Výsledky vyšetření mléka, které odebírá pouze mlékárna, na počet somatických buněk překračují povolený limit 400000. Při kontrole na místě je zjištěno, že nejsou označeny kusy trpící zánětem vemene (mastitidou) a jejich mléko se dostává do nádoje spolu s mlékem zdravých dojnic. O těchto kusech jsou sice vedeny záznamy, ale dojič neví, že mléko kusu nesmí být použito k lidské výživě.

Hodnocení: Rozsah – střední, veškeré mléko je určeno k mlékárenskému ošetření: závažnost – střední. Byla ihned zjednána náprava, kusy řádně doznačeny, situace hodnocena bez trvalého účinku.

Kde můžete nalézt informace:

Směrnice Rady ze dne 26. června 1964 o veterinárních otázkách obchodu se skotem a prasaty uvnitř Společenství;

Vyhláška 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka;

Zákon č.166/1999 Sb., §18;

Nařízení EP a Rady č.853/2004, příloha III, oddíl IX, kapitola I, část I odstavec 1.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/17:

Je s mlékem při získávání a skladování zacházeno tak, aby se vyloučilo ohrožení zdravotní nezávadnosti nebo snížení jeho jakosti?

Důvod:

Mléko jako velmi citlivá a snadno se kazící surovina vyžaduje maximální hygienickou úroveň již ve fázi prvovýroby. Proto nařízení EP a Rady ES č. 853/2004, v příloze III oddíl IX kapitola I, část II stanovuje poměrně přesná kritéria jak na prostory určené pro zacházení a zařízení s mlékem, tak i na pracovní postupy.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Plnění požadavků na prostory:

1. Zařízení k dojení a prostory pro skladování a chlazení mléka a mleziva a pro manipulaci s nimi musí být umístěny a konstruovány tak, aby se omezilo riziko kontaminace mléka a mleziva.
2. Prostory pro skladování mléka a mleziva musí být chráněny proti škůdcům, musí být dostatečně odděleny od prostor, kde jsou zvířata ustájena a musí mít vhodné chladičí zařízení.
3. Povrch zařízení, které má přijít do styku s mlékem a mlezivem (nástroje, nádoby, cisterny atd. určené k dojení, sběru nebo k přepravě), musí být snadno čistitelný a případně dezinfikovatelný a musí být udržován v řádném stavu. To vyžaduje použití hladkých, omyvatelných a netoxických materiálů.
4. Po použití musí být takové povrchy vyčištěny a případně vydezinfikovány.

Dojení se musí provádět hygienicky, a zejména je třeba zajistit, aby:

- a) před zahájením dojení byly struky, vemeno a přilehlé části čisté;
- b) v mléce a mlezivu od každého zvířete byly zkontrolovány organoleptické nebo fyzikálněchemické abnormality, a to dojičem nebo metodou poskytující podobné výsledky, a aby mléko vykazující takové abnormality nebylo použito k lidské spotřebě;
- c) mléko a mlezivo zvířat, která vykazují klinické příznaky onemocnění vemene, nebyly použity k lidské spotřebě jinak než v souladu s pokyny veterinárního lékaře;
- d) byla identifikována zvířata, která se podrobila léčbě, v jejímž důsledku může dojít k přenosu reziduí do mléka a mleziva, a aby mléko a mlezivo od takových zvířat nebylo do konce předepsané ochranné lhůty použito k lidské spotřebě a
- e) koupele nebo postřiky struku byly použity pouze po schválení nebo registraci v souladu s postupy podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/8/ES ze dne 16. února 1998 o uvádění biocidních přípravků na trh
- f) mlezivo bylo dojeno odděleně a nebylo smícháno se syrovým mlékem.

Bezprostředně po nadojení musí být mléko a mlezivo uchováno čistém místě, které je navrženo a vybaveno tak, aby se zamezilo kontaminaci.

- a) Mléko musí být v případě, že je sváženo každý den, ihned zchlazeno na teplotu nejvýše 8 °C, a v případě, že svoz není prováděn každý den, zchlazeno na teplotu nejvýše 6 °C;
- b) Mlezivo musí být skladováno odděleně a v případě, že je sváženo každý den, ihned zchlazeno na teplotu nejvýše 8 °C, a v případě, že svoz není prováděn každý den, zchlazeno na teplotu nejvýše 6 °C, nebo zmrazeno.

3. Během přepravy musí být zachován chladičí řetězec a při dodání do cílového zařízení nesmí teplota mléka ani mleziva přesáhnout 10 °C.

4. Provozovatelé potravinářských podniků nemusí dodržet požadavky na teplotu uvedené v předchozích dvou bodech, pokud mléko splňuje kritéria v celkovém počtu mikroorganismů a počtu somatických buněk a buď:

- a) je mléko zpracováno do 2 hodin po nadojení nebo
- b) je z technologických důvodů souvisejících s výrobou některých mléčných výrobků nezbytná vyšší teplota a příslušný orgán ji povolí.

Inspektoři KVS se budou při svých kontrolách přesvědčovat, že výše uvedené požadavky jsou dodržovány.

Poznámka:

Jestliže na příjmu zpracovatel zjistí inhibice, nesmí mléko nakoupit. Pokud záchyt reziduí inhibičních látek (RIL – rezidua antibiotik, pesticidů apod.) byl až v centrální laboratoři, tudíž v té době už mléko je zpracováno, potom je nakoupeno, započítáno do kvóty a zaplacená je smluvní cena. Pokud se najdou RIL i v úředně odebraném vzorku, je takový nález hodnocen.

Pokud KVS obdrží oznámení od mlékárny o výskytu RIL v dodávce mléka, uskuteční KVS kontrolu u chovatele. Pouze oznámení z mlékárny ale není porušením požadavků CC. Porušení požadavku je hodnoceno, pokud při kontrole u subjektu na základě oznámení z mlékárny, inspektor KVS zjistí porušení požadavků na hygienu dojení a skladování mléka.

Geometrický průměr CPM (celkový počet mikroorganismů): je zjišťován z nejméně dvou vzorků za měsíc, vypočítává se jako klouzavý průměr za poslední dva měsíce a je stanoven na 100 000 v 1ml u kravského mléka, na 1 500 000 v 1ml mléka jiných druhů, pokud je mléko jiných druhů použito pro výrobu výrobků ze syrového mléka na 500 000 v 1ml; PSB se vypočítávají jako geometrický klouzavý průměr ze vzorků odebíraných nejméně jednou měsíčně po dobu tří měsíců. U mléka jiných druhů se PSB nestanovuje.

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Výsledky vyšetření mléka, které odebírá mlékárna a které je rovněž prodáváno přímo spotřebitelům, jsou pozitivní na rezidua inhibičních látek. Při kontrole na místě bylo zjištěno, že není vedena evidence léčených kusů, léčené dojnice nejsou označeny. Podobný problém se vyskytl již před deseti měsíci.

Hodnocení: Rozsah i závažnost takového případu jsou hodnoceny jako vysoké, problém je označen jako trvalý.

Kde můžete získat informace:

Informace mají pracoviště KVS, celý předpis je možné najít na stránkách <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

Kontrolovaný požadavek SMR 11/18:

Je s vejci zacházeno tak, aby nebyla ohrožena zdravotní nezávadnost nebo jakost?

Důvod:

Nešetrným a nesprávným zacházením může dojít k poškození vajec, ke snížení jakosti a v krajním případě i k ohrožení zdravotní nezávadnosti. Nařízení EP a Rady ES č. 853/2004, v příloze III, oddíl X kapitola I bod 1 stanovuje příslušná kritéria, která musí být dodržována.

Co bude kontrolní orgán požadovat?

Počínaje výrobními prostorami musí být vejce až do prodeje spotřebiteli udržována čistá, suchá, bez cizorodého zápachu, účinně chráněná proti otřesům a přímému slunečnímu světlu.

Vejce musí být skladována a přepravována pokud možno při stálé teplotě, která nejlépe zaručuje jejich jakost z hygienického hlediska.

Inspektoři KVS se budou při svých kontrolách přesvědčovat, že výše uvedené požadavky jsou dodržovány.

Kde můžete získat informace:

Informace mají pracoviště KVS, celý předpis je možné najít na stránkách <http://eur-lex.europa.eu/cs/index.htm>.

Kontrolní požadavek SMR 12

Požadavek	Text požadavku
SMR 12/1	Dodržuje provozovatel zákaz krmení hospodářských zvířat živočišnými bílkovinami a krmivy tyto bílkoviny obsahujícími?
SMR 12/2	Dodržuje provozovatel podmínky odděleného skladování živočišných bílkovin a krmiv tyto bílkoviny obsahujících?
SMR 12/3	Byl nahlášen krajské veterinární správě výskyt TSE, a to neprodleně při závažném podezření nebo pozitivním zjištění TSE?
SMR 12/4	Nebyla přemísťována zvířata z hospodářství podezřelá z infekce TSE, která byla úředně omezena v pohybu do doby, kdy byly známy výsledky klinického vyšetření a epizootologického šetření provedené příslušnou krajskou veterinární správou?
SMR 12/5	Nebylo manipulováno se zvířaty podezřelými z infekce TSE, která měla být za úředního dohledu usmrcena pro laboratorní vyšetření?
SMR 12/6	Byly všechny části těla zvířete podezřelého z infekce TSE ponechány pod úředním dozorem do doby stanovení diagnózy nebo odstraněny v souladu s nařízením (ES) č. 1774/2002 ?
SMR 12/7	Nebyly přemísťovány části těla zvířete podezřelého na TSE, které se měly neškodně odstranit v souladu s nařízením (ES) č. 1774/2002?
SMR 12/8	Nebyla přemísťována riziková zvířata a produkty z nich, která byla identifikována šetřením a měla být usmrcena a neškodně odstraněna v souladu s nařízením (ES) č. 1774/2002?
SMR 12/9	Nebyla přemísťována zvířata vnímavá k TSE a produkty živočišného původu, které z nich byly získány na hospodářství, na kterém bylo infikované zvíře přítomno; přemísťování bylo jenom na základě schválení příslušné krajské veterinární správy? Je uváděn na trh skot, mimo pozitivního zvířete a kohorty vytvořené na základě šetření, a jejich embrya a vajíčka doprovázena příslušným veterinárním osvědčením?
SMR 12/10	Je uváděn na trh skot, mimo pozitivního zvířete a kohorty vytvořené na základě šetření, a jejich embrya a vajíčka doprovázena příslušným veterinárním osvědčením?
SMR 12/11	Jsou uváděny na trh ovce s vyhovujícím genotypem a jejich embrya a vajíčka doprovázena příslušným veterinárním osvědčením?

Kontrolovaný požadavek SMR 12/1:

Dodržuje provozovatel zákaz krmení hospodářských zvířat živočišnými bílkovinami a krmivy tyto bílkoviny obsahujícími?

Důvod: Živočišné bílkoviny nejsou součástí přirozené potravy dospělých přežvýkavců, a proto je nutné zachovat zákaz jejich zkrmování, aby se zabránilo nebezpečí infekce TSE.

Zákaz zkrmování živočišnými bílkovinami je rozšířen i na jiná zvířata než přežvýkavce na:

krmení farmových zvířat, s výjimkou masožravých kožešinových zvířat těmito látkami (zpracovanými živočišnými bílkovinami, želatinou z přežvýkavců, krevními produkty, di- a trifosforečnan vápenatý živočišného původu...).

Zákaz krmení živočišnými bílkovinami se nevztahuje na:

krmení farmových zvířat vejci, mlékem, mlezivem, želatinou získanou z nepřežvýkavců, hydrolyzovanými bílkovinami z nepřežvýkavců a z kůží přežvýkavců, krmení nepřežvýkavých farmových zvířat rybí moučkou nebo krevními produkty z nepřežvýkavců.

Produkty živočišného původu, které jsou dle nařízení ES č. 999/2001 pro některé druhy zvířat

zakázané (x):

	Zpracované živočišné BK	Želatina		Krevní produkty		Hydrolyz. BK		Di- a trikalci- um fosfát		Mléko, mléčné výrobky, vejce	Rybí moučka	Krevní moučka z nepřevýkavců
		z převýkavců	z nepřevýkavců	z převýkavců	z nepřevýkavců	z převýkavců	z nepřevýkavců	živočišného původu	jiný než živočišný-původ			
Převýkavci	X	X	✓	X	X	X	✓	X	✓	✓	X	X
Neodstavení převýkavci	X	X	✓	X	X	X	✓	X	✓	✓	✓	X
Prasata	X	X	✓	X	✓	X	✓	✓	✓	✓	✓	X
Drůbež	X	X	✓	X	✓	X	✓	✓	✓	✓	✓	X
Ryby	X	X	✓	X	✓	X	✓	✓	✓	✓	✓	X
Kožešinová zvířata	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Domácí zvířata	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Co bude kontrolní orgán požadovat:

V průběhu kontroly je senzorycky kontrolováno, zda krmiva podávaná převýkavcům a dalším hospodářským zvířatům neobsahují živočišné bílkoviny. Dále je ověřováno, zda v podniku nejsou skladována zakázaná krmiva. Pokud jsou v podniku skladována hnojiva na bázi masokostní moučky, kontroluje inspektor, že uskladněné množství odpovídá nakoupenému množství.

Při podezření, že jsou v podniku zkrmovány zakázané bílkoviny, je odebrán vzorek k mikroskopické analýze.

PŘÍKLAD Z PRAXE:

Zemědělský podnikatel zkrmoval dojnicím masokostní moučku určenou ke hnojení, což je zakázáno.

Hodnocení: Masokostní moučkou byla krmena skupina 15 dojnic – rozsah střední – závažnost velká – trvalost – porušení trvalé.

Kontrolovaný požadavek SMR 12/2:

Dodržuje provozovatel podmínky odděleného skladování živočišných bílkovin a krmiv tyto bílkoviny obsahujících?

Důvod: Zabránit kontaminaci krmiv živočišnými bílkovinami, které mohou vyvolat onemocnění TSE.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Při samotné kontrole je posuzováno, zda sklady umožňují oddělené skladování.

Poznámka:

Oddělení musí být nejen prostorové, ale i fyzické, například zdí. Sklad krmiv s obsahem živočišných bílkovin by měl být co nejbližší stájím, kde jsou tato krmiva používána, v jiném místě než kde jsou

krmiva pro přežvýkavce.

Kde můžete získat informace:

Nařízení EP a Rady (ES) č. 183/2005 zejména příloha I. a III.

Nařízení EP a Rady (ES) č. 999/2001, příloha IV.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) C. 396/2005, o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu a o změně směrnice Rady 91/414/EHS.

Kontrolovaný požadavek SMR 12/3:

Byl nahlášen krajské veterinární správě výskyt TSE a to neprodleně při závažném podezření nebo pozitivním zjištění TSE?

Důvod: Požadavky na prevenci, tlumení a eradikaci (pozn. vymýcení choroby) některých přenosných spongiformních encefalopatií jsou stanoveny nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001 ze dne 22. května 2001, které je přímo aplikovatelné a jeho ustanovení není třeba převádět do národní legislativy. Hlášení nebezpečných nákaz (podezření, nebo potvrzení) je však jednou z hlavních povinností chovatele i dle zákona č. 166/1999Sb., o veterinární péči (veterinární zákon).

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Bude kontrolováno dodržování povinností chovatele dle požadavků Nařízení EP a Rady (ES) č. 999/2001, dále vedení evidence o léčbě, úhynech a přesunech (prodej, jatky). Záznamy chovatele o léčbě prováděné veterinárním lékařem, případně chovatelem pod dohledem veterinárního lékaře. Zejména důležité jsou záznamy o léčbě neúspěšné, končící porážkou nebo úhynem zvířete. K těmto záznamům budou požadovány i informace typu protokolu o vyšetření ze Státních veterinárních ústavů (SVÚ), případně jatek. Tyto informace lze získat i přímo ze strany SVÚ a v případě pozitivního výsledku je tento ihned hlášen krajské veterinární správě. Následně konané epizootologické šetření může prokázat nečinnost chovatele při příznacích onemocnění u zvířat. Kontrola je zaměřena na evidenci a označování zvířat, na vedení související dokumentace a také na zdravotní stav zvířat.

Poznámka:

Při neohlášení nákazy resp. podezření z něj je nebezpečí šíření nákazy i na další hospodářství, bez ohledu na to, kolik zvířat je nemocných, resp. podezřelých z nákazy.

Závažnost neohlášení nebezpečných nákaz (podezření, nebo potvrzení) je vždy velká.

Kde můžete získat informace:

článek 11 nařízení EP a Rady (ES) č. 999/2001.

Kontrolovaný požadavek SMR 12/4:

Nebyla přemísťována zvířata z hospodářství podezřelá z infekce TSE, která byla úředně omezena v pohybu do doby, kdy byly známy výsledky klinického vyšetření a epizootologického šetření provedené příslušnou KVS?

Důvod: Chovatel je povinen bránit vzniku a šíření nákaz a podrobit se opatřením, které vydává místně příslušná KVS.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

V případě výskytu TSE budou požadovány záznamy chovatele o přesunech zvířat v určitém časovém úseku. Kontrola se provádí kontrolou veterinárních osvědčení, resp. osvědčení TRACES (při

přemísťování do jiných států EU) a zároveň i údajů ústřední evidence (IZR), stájového registru zvířat na hospodářství.

Kontrola bude zaměřena také na zdravotní stav zvířat. V případě porušení bude posuzováno procento zvířat přemísťovaných z podezřelých k datu přemísťování.

Poznámka: V případě podezření z nákazy se vydávají mimořádná veterinární opatření, resp. opatření na místě, které zamezují přemísťování podezřelých zvířat.

Přemísťování podezřelých zvířat a všech ostatních zvířat stejného druhu (vnímavých zvířat) může mít dlouhodobé následky na další restriktivní opatření u jiných hospodářství.

Kde můžete získat informace:

článek 12, odst. 1 nařízení EP a Rady (ES) č.999/2001.

Kontrolovaný požadavek SMR 12/5:

Nebylo manipulováno se zvířaty podezřelými z infekce TSE, která měla být za úředního dohledu usmrcena pro laboratorní vyšetření?

Důvod požadavku i způsob kontroly jsou totožné jako u požadavku SMR 12/4. V případě porušení bude počítáno procento zvířat – počet zvířat přemísťovaných z podezřelých k datu přemísťování.

Kde můžete získat informace:

článek 12, odst. 2 nařízení EP a Rady (ES) č. 999/2001.

Kontrolovaný požadavek SMR 12/6:

Byly všechny části těla zvířete podezřelého z infekce TSE ponechány pod úředním dozorem do doby stanovení diagnózy nebo odstraněny v souladu s nařízením (ES) č. 1774/2002 ?

Co bude kontrolní orgán požadovat?

V případě výskytu TSE bude zkontrolováno místo, kde byly části těla ponechány, bude posouzeno zabezpečení místa jak proti vniknutí nepovolaných osob tak volně žijících živočichů. V případě porušení bude posuzováno procento zvířat přemísťovaných z podezřelých k datu přemísťování.

Poznámka: V případě podezření z nákazy se vydávají mimořádná veterinární opatření (MVO), resp. opatření na místě, které nařizují usmrcení zvířat podezřelých z nákazy a zamezují manipulaci s jejich částmi do doby potvrzení nákazy.

Kontrola se provádí kontrolou veterinárních osvědčení, zároveň i údajů ústřední evidence (IZR), stájového registru zvířat na hospodářství a záznamů jatek a asanačního podniku.

Kontroluje se dodržování nařízení MVO.

Přemísťování podezřelých zvířat může mít vliv na trvání restriktivní opatření i u jiných hospodářství.

Kde můžete získat informace:

článek 12, odst. 3 nařízení EP a Rady (ES) č. 999/2001

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002 ze dne 3. října 2002, o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu.

Kontrolovaný požadavek SMR 12/7:

Nebyly přemísťovány části těla zvířete pozitivního na TSE, které se měly neškodně odstranit v souladu s nařízením (ES) č. 1774/2002?

Důvod požadavku, způsob kontroly i zdroje informací jsou totožné jako u požadavku SMR 12/4,

12/6.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Budou zkontrolovány doklady o převzetí k neškodnému odstranění. V případě porušení bude posuzováno procento zvířat přemístěných z podezřelých k datu přemístění (resp. jejich části).

Poznámka:

V případě potvrzení nákazy TSE u zvířete na hospodářství je MVO nařízená likvidace všech částí těla pozitivního zvířete jako materiál kategorie 1 dle nařízení (ES) č. 1774/2002, které musí být do obdržení laboratorního vyšetření pozastaveny.

Kontrolovaný požadavek SMR 12/8:

Nebyla přemístována riziková zvířata a produkty z nich, která byla identifikována šetřením a měla být usmrcena a neškodně odstraněna v souladu s nařízením (ES) č. 1774/2002?

Důvod požadavku i způsob kontroly jsou totožné jako u požadavků SMR 12/4, 12/6 a 12/7. V případě porušení bude posuzováno procento zvířat z rizikových, která se přemístila k datu přesunu.

Poznámka:

V případě potvrzení nákazy TSE u zvířete na hospodářství je na základě epizotologického šetření vybrána skupina zvířat (kohorta). V MVO je na tato zvířata vydán zákaz přemístování a je nařízeno jejich utracení s cílem eradikace nákazy na hospodářství. V MVO je dále nařízená likvidace všech částí těl zvířat z kohorty jako materiál kategorie 1 dle nařízení (ES) č. 1774/2002. Přemístování podezřelých zvířat, zvířat určených k likvidaci z důvodu eradikace nákazy a produktů živočišného původu získaných z vnímavých zvířat může mít vliv na trvání restriktivních opatření i u jiných hospodářství.

Kde můžete získat informace:

článek 13, odst. 1, písm. c) nařízení EP a Rady 999/2001
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002.

Kontrolovaný požadavek SMR 12/9:

Nebyla přemístována zvířata vnímavá k TSE a produkty živočišného původu, které z nich byly získány na hospodářství, na kterém bylo infikované zvíře přítomno, přemístování bylo jenom na základě schválení příslušné KVS?

Důvod požadavku i způsob kontroly jsou totožné jako u požadavků SMR 12/4, 12/6 a 12/7. V případě porušení bude posuzováno procento zvířat z vnímavých, která se přemístila k datu přesunu.

Poznámka:

V případě potvrzení nákazy na hospodářství se vydávají MVO, resp. opatření na místě, které zamezují přemístování všech vnímavých zvířat a produktů živočišného původu získaných z těchto zvířat až do ukončení epizotologického šetření na hospodářství. KVS může povolit přemístění vnímavých zvířat nebo produktů živočišného původu ještě před ukončením epizotologického šetření v případě, že hospodářství, kde bylo pozitivní zvíře zjištěno, není hospodářstvím, kde mohlo být zvíře vystaveno infekci TSE.

Kde můžete získat informace:

článek 13, odst. 2 nařízení EP a Rady (ES) č. 999/2001.

Kontrolovaný požadavek SMR 12/10:

Je uváděn na trh skot mimo pozitivního zvířete a kohorty vytvořené na základě šetření a jejich embrya a vajíčka, a tyto jsou doprovázena příslušným veterinárním osvědčením?

Důvod: Genetický materiál představuje dlouhodobé riziko pro jiná hospodářství proto i přesun jednoho zvířete z rizikové skupiny, resp. jejich genetického materiálu představuje velké riziko.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Záznamy chovatele o přesunech zvířat včetně veterinárních osvědčení v určitém časovém úseku. Kontrola dále bude zaměřena na evidenci a označování zvířat a na vedení související dokumentace.

Poznámka:

V případě podezření nebo potvrzení nákazy TSE se vydávají MVO, resp. opatření na místě, které zakazují uvádění na trh první generaci potomstva, spermatu, embryí a vajíček zvířat podezřelých nebo zvířat s potvrzeným onemocněním TSE.

Kohorta: a) zvířata narozená ve stejném stádu jako postižený kus skotu do 12 měsíců před datem narození postiženého kusu skotu nebo po něm, nebo

b) zvířata, která v jakémkoliv období během prvního roku svého života byla chována spolu s postiženým kusem skotu během prvního roku jeho života.

Kde můžete získat informace:

článek 15, odst. 1 nařízení EP a Rady 999/2001.

Kontrolovaný požadavek SMR 12/11:

Jsou uváděny na trh ovce s vyhovujícím genotypem, jejich embrya a vajíčka a zda jsou doprovázeny příslušným veterinárním osvědčením?

Důvod požadavku i způsob kontroly jsou totožné jako u požadavků SMR 12/10

Poznámka:

Za vhodný genotyp se považuje: berani - jenom genotyp ARR/ARR, ovce - genotyp bez alely VRQ.

Kde můžete získat informace:

článek 15, odst. 1 nařízení EP a Rady 999/2001.

Kontrolní požadavek SMR 13

Požadavek	Text požadavku
SMR 13/1	Nahlásil chovatel krajské veterinární správě výskyt slintavky a kulhavky a to neprodleně při závažném podezření nebo pozitivním zjištění nebo zajistil uvědomění krajské veterinární správy?

Kontrolovaný požadavek SMR 13/1:

Nahlásil chovatel krajské veterinární správě výskyt slintavky a kulhavky a to neprodleně při závažném podezření nebo pozitivním zjištění, nebo zajistil uvědomění KVS?

Důvod: Slintavka a kulhavka jsou virová onemocnění, která patří mezi nebezpečné nákazy. V případě šíření této nákazy je ohroženo zdraví zvířat, a zemědělství vznikají velké ekonomické ztráty z důvodů přímých a nepřímých ztrát vznikajících v důsledku rychlého rozšíření nákazy na vnímavé druhy zvířat. Chovatel je dle veterinárního zákona povinen nahlásit podezření z výskytu nebezpečné nákazy.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Inspektor provádí kontrolu záznamů o veterinární léčbě vedené chovatelem, včetně záznamů vedených soukromým veterinárním lékařem na hospodářství o léčbě nemocných kusů zvířat, resp. protokolů Státního veterinárního ústavu (SVÚ), které lze získat přímo ze strany SVÚ (v případě pozitivního výsledku tento inspektor ihned hlásí na KVS a SVS). Následné epizootologické šetření může prokázat nečinnost chovatele při příznacích onemocnění u zvířat. Bude požadováno doplnění informací k případným nálezům. Možná je i fyzická kontrola zdravotního stavu zvířat.

Poznámka: Při neohlášení nákazy resp. podezření z něj je nebezpečí šíření nákazy i na další hospodářství, bez ohledu na to, kolik zvířat je nemocných, resp. podezřelých z nákazy.

Závažnost neohlášení nebezpečných nákaz (podezření, nebo potvrzení) je vždy velká. Vnímavými druhy zvířat jsou: skot, ovce, kozy, prasata i jelenovití.

Kontrolní požadavek se nevztahuje na chovatele prasat.

Kde můžete získat informace:

Směrnice Rady 85/511/EHS, článek 3

Zákon č.166/1999 Sb., §11, odst. 1

O postupech při zdolávání nákaz – vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.

Webové stránky SVS ČR: <http://www.svscr.cz>

Kontrolní požadavek SMR 14

Požadavek	Text požadavku
SMR 14/1	Nahlásil chovatel krajské veterinární správě výskyt následujících nákaz a to neprodleně při závažném podezření nebo pozitivním zjištění: 1. vezikulární stomatitida, 2. vezikulární choroba prasat, 3. mor skotu, 4. mor malých přežvýkavců, 5. nodulární dermatitida skotu, 6. horečka údolí Rift, 7. katarální horečka ovcí, 8. neštovice ovcí a koz, 9. africký mor prasat, 10. enzootická hemoragická choroba jelenovitých nebo zajistil uvědomění krajské veterinární správy?

Kontrolní požadavek SMR 14/1:

Nahlásil chovatel krajské veterinární správě výskyt následujících nákaz a to neprodleně při závažném podezření nebo pozitivním zjištění: 1. vezikulární stomatitida 2. vezikulární choroba prasat 3. mor skotu 4. mor malých přežvýkavců 5. nodulární dermatitida skotu 6. horečka údolí Rift 7. katarální horečka ovcí 8. neštovice ovcí a koz 9. africký mor prasta 10. enzootická hemoragická choroba jelenovitých, nebo zajistil uvědomění KVS?

Důvod: Náказы uvedené v dané směrnici (mor skotu, mor malých přežvýkavců, vezikulární choroba prasat, katarální horečka ovcí, epizootická hemoragická choroba jelenovitých, neštovice ovcí a koz, vezikulární stomatitida, těšínská choroba prasat, nodulární dermatitida, horečka údolí Rift) jsou v rámci veterinárního zákona zařazené mezi nebezpečné náказы. V případě šíření těchto náказы je ohroženo zdraví zvířat, a v zemědělství vznikají velké ekonomické ztráty z důvodů přímých a nepřímých ztrát v důsledku rychlého rozšíření náказы na vnímavé druhy zvířat. Chovatel je dle veterinárního zákona povinen nahlásit podezření z výskytu nebezpečné náказы.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Způsob kontroly a zdroje informací jsou totožné jako pro kontrolovaný požadavek SMR 13/1.

Kontrolní požadavek SMR 15

Požadavek	Text požadavku
SMR 15/1	Nahlásil chovatel krajské veterinární správě výskyt katarální horečky ovcí a to neprodleně při závažném podezření nebo pozitivním zjištění nebo zajistil uvědomění krajské veterinární správy?

Kontrolní požadavek SMR 15/1:

Nahlásil chovatel krajské veterinární správě výskyt katarální horečky ovcí a to neprodleně při závažném podezření nebo pozitivním zjištění, nebo zajistil uvědomění KVS?

Důvod: Katarální horečka ovcí je virové onemocnění v rámci veterinárního zákona zařazené mezi nebezpečné nákazy. V případě šíření této nákazy je ohroženo zdraví zvířat.

Co bude kontrolní orgán požadovat:

Způsob kontroly a zdroje informací jsou totožné jako pro kontrolovaný požadavek SMR 13/1.

Poznámka: Kontrolní požadavek se nevztahuje na chovatele prasat.